

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАЙНОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**
учебна 2023/2024г.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 14/13.09.23 г.) и е утвърдена със Заповед № 11207-1093/14.09.2023 г. на директора на училището

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област София-град съобразно спецификата и конкретните условия в 33.ЕГ „Света София”

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

I. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2022/2023 година в 33.ЕГ „Света София” в дневна форма са обучавани 618 ученици. В училището няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ. ”ПЛОВДИВ” №20

- **преждевременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, описани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини	Общ брой отсъствия по неуважителни причини
2022/23	35965	1842,5

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:
  - здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
  - семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
  - за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
2. Най-много отсъствия имат ученици в гимназиален етап, неподлежащи на задължително обучение 11 клас, 12 клас.
3. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:
  - ✓ *Нежелание на ученика да учи*
  - ✓ По-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.
  - ✓ *Липса на родителски контрол*
  - ✓ Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от роднини или са сами. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от гимназиален етап са от близки до гр.София населени места, а това благоприятства ограничения родителски контрол. Засилва се неблагоприятната тенденция учениците да се отглеждат от единия родител.
  - ✓ *Наличие на социални фактори*

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ. ”ПЛОВДИВ” №20

Част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

- ✓ *Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище*
Училището не разполага с обратна информация колко реално са родителите със спрени помощи за деца, въпреки ежемесечно подаваните справки.
- ✓ *Неефективни санкции на ученици*
Наложените санкции не са достатъчно ефективни, при липсата на родителска ангажираност. Дори при наложени глоби по реда на чл. 347 от ЗПУО от страна на общинската администрация, в голямата им част те са несъбираеми и не постигат търсения ефект.
Поради „криворазбрана“ загриженост безпроблемно се осигуряват медицински документи за извиняване на отсъствия и то със съдействието на родители и/или медицински работници, което обезсмисля полагащите от училището усилия за намаляване на отсъствията.

В края на настоящата учебна година се констатира, че в сравнение с предходните учебни години общият брой на извинените и неизвинените отсъствия и средният брой отсъствия на един ученик са значително намалели, което доказва ефикасността на системните и целенасочени действия и предприети мерки от страна на училището при изпълнението на училищната програма за намаляване на отсъствията от училище:

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини	Среден брой отсъствия по уважителни причини на 1 ученик	Общ брой отсъствия по неуважителни причини	Среден брой отсъствия по неуважителни причини на един ученик
2017/2018	31335	85	2641	7
2018/2019	29459	80	3103	8
2020/2021	22615	64	2329	6
2021/2022	30034	54	2058	4
2022/2023	35965	58	1842,5	3

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В 33. ЕГ „Света София” се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ. ”ПЛОВДИВ” №20

неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

Както през първия срок, така и през втория срок обект на специално внимание са и учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия (20 ученици), както и такива с подобни проблеми през настоящата година (7 ученици). В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- ✓ *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
  - Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
  - Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на 5 ученици.
  - Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
  - Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – 2 проверки.
- ✓ *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*
- ✓ Работа с учениците
  - Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.
  - Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
  - Включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически престранства, забавни музикални межлучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „върстници обучават връстници“ и др.
  - Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно планове на класните ръководители.
  - Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
  - Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, участие в патриотичната програма на СО и район Илинден, съвместни инициативи с читалище „Георги С Раковски“ и др.
  - Установяване на диалог училище – институции, имаме отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ.”ПЛОВДИВ”№20

- ✓ Работа с родителите
  - Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
  - Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
  - Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
- ✓ Работа с педагогически специалисти и педагогически персонал
  - Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (*Инструкция за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Инструкция за водене на дневник на паралелка VIII – XII клас, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и др.*).

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2022/23 година може да се направят следните изводи:

- ✓ Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, е значително по-малък в сравнение с предходните години.
- ✓ Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ.”ПЛОВДИВ”№20

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
  - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
  - брой санкционирани ученици за отсъствия;
  - брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
  - брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
  - стипендии – ученици след завършване на основно образование
3. От НП на МОН.
4. Проекти.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	15.09.23г.
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждременно напусналите образователната система	Директор	До 26.09.2023г.
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщащото образование.	Директор	При необходимост през учебната година

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ.”ПЛОВДИВ”№20

<p>1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.</p>	<p>Класни ръководители</p>	<p>През учебната година</p>
<p>1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.</p>	<p>Класни ръководители</p>	<p>18.09.23г.</p>
<p>1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори. 	<p>Ръководители на групи, учители</p>	<p>През учебната година</p>
<p>1.7. Създаване на подкрепяща среда и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.</p>	<p>Учители от училището и РЦ</p>	<p>През учебната година</p>
<p>1.8. Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.</p>	<p>Педагогически съветник, ръководство на ученическия парламент</p>	<p>През учебната година</p>
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
<p>2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството.</p>	<p>Главни учители</p>	<p>Съгласно плана за квалификация</p>

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ. ”ПЛОВДИВ” №20

2.2. Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 33 от 15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.	ЗДАСД	През учебната година
2.3. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Педагогически съветник	През учебната година
2.4. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	До 16-то число на месеца
2.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 4-то число на месеца
2.7. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини.	ЗДАСД	Уч. 2023/24 г.
2.8. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор, Обществен съвет	През учебната година
2.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	Ежемесечно
2.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск:	Педагогически съветник	През учебната година

33. ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „СВЕТА СОФИЯ”, ГР.СОФИЯ, УЛ.”ПЛОВДИВ”№20

- консултации със специалисти и експерти от Д „СГ“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.			
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година	
2.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители	При необходимост	
2.14. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирани и консултирани на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	Класни ръководители	При необходимост	